

Introit: Ž 78,3–7

1. čtení: 1J 1,1–4

2. čtení: Sk 22,1–16

Poslání: Mt 28,16–20

Víra je ze setkání

Pavel, zvaný též Saul, zažil něco, co mu obrátilo život naruby, co mu přenastavilo životní kompas. Zaslechl volání, které už nemohl ignorovat, zaslechl hlas, kterému začal naslouchat. Ne každý křesťan zažije tak dramatické obrácení. Přesto nám Pavlův příběh ukazuje něco, co je společné nám, Kristovým učedníkům, dnes i před dvěma tisíci lety: Že víra je ze slyšení. Tak to píše Pavel v listu Římanům. Anebo je to jinak?

Musím přiznat, že se mi to nezdá výstižné. Ve víře přece nejde o pouhé přijetí informace. Víra se rodí z něčeho hlubšího: víra není jen ze slyšení – víra je ze setkání. To setkání má v sobě proměňující moc. Zvláště pokud jde o setkání s Boží láskou, která nenechává člověka chladným. Vždyť toho jsou plná evangelia. Jsou to příběhy o setkáních s Boží mocí v Ježíši Kristu. Jsou to příběhy o lidech, kteří se setkali s Ježíšem a nezůstali stejní. Setkali se s Ježíšem. Ježíš se setkal s nimi. O tom je přece křesťanství. Být s Ježíšem. Žádné náboženské obřady, pozitivní životní nastavení, správná nauka, obětavá práce ani pomoc druhým. Vše z toho je fajn, z víry – z důvěry v Boha to vyplývá, ale bylo by to strašlivě málo.

Ježíš neučil, jakými technikami se dopracovat ke šťastnému nebo smysluplnému životu. Svým učedníkům nepředal návod, jak se Bohu přiblížit rozumovým hloubáním, správnými rituály nebo modlitebními technikami. V paměti současníků neutkvěl jako propagátor duchovních cvičení, meditací, náboženských obřadů, praktického seberozvoje, zdravé výživy nebo wellbeeingu, ale neproslul ani jako humanitární pracovník a fundraiser pro charitu. Zanechal po sobě zcela jiný obraz: "Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!", dočteme se u Matouše a Lukáše.

"Milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!" V tomhle verši se často soustředíme na ty celníky a hříšníky. Možná bychom se ale měli zaměřit spíš na to, že Ježíš je jejich přítel. Ježíš je přítel. Stává se přítelem i těch nejopovrhovanějších, i nás samotných. Ne jejich asistentem, lékařem, vychovatelem, učitelem – ale přítelem. Ježíšova mise spočívá v přátelství, do kterého zve i nás. A k přátelství nutně patří setkávání. A k setkávání v Ježíšově podání patří jídlo a pití, pověstné hody a pitky, jak jimi opovrhovali jeho odpůrci.

Ježíš se s lidmi – nehledě na jejich postavení a morální kredit – setkává v intimě jídelního stolu. A když se nad tím zamyslíme, tohle je právě ten Ježíšův odkaz,

který si máme spolu neustále připomínat. Takto sám chce, abychom na něj pamatovali: v setkání u dobrého vína a voňavého chleba. Ne sami, s vyklidněnou myslí, mírem v duši, za zdmi vlastního pokojíku, ale ve zranitelné otevřenosti, v družném hovoru s ostatními lidmi u jednoho stolu. Není náhodou, že ústředním bodem křesťanské bohoslužby je společné hodování, byť už dost zformalizované. Při každé vzpomínce na své vzkříšení s námi Ježíš chce prožít večeři, s tebou jako jednotlivcem i se všemi námi společně, jako se svými přáteli.

Přijde mi zvlášť roztomilé, že naše církev má ve znaku právě kalich – sklenku vína. Kdyby se Ježíš narodil v Čechách, byla by to určitě sklenice piva. Na kalich jsme si až otupěle zvykli, ale zkuste se na něj někdy podívat tak, že to je takový Ježíšův půllitr. To ta církev hned ztratí svůj obřadný patos. Ježíšův půllitr, s kterým vítá mě i tebe, protože za jeho stolem je místa dost pro nás všechny. Koneckonců to, co někteří označují jako nebe, ono blažené přebývání s Bohem po skončení naší pozemské pouti, Ježíš přirovnává ke svatební hostině.

Jenže ono o to jídlo a pití taky nejde. To jsou jen prostředky setkání. Jídlo a pití jsou jen cestami k druhému člověku. Cestami k nitru toho druhého. Jsou příležitostí k hovoru, který se nezastaví u počasí. K hovoru, který jde na dřeň. K hovoru, ve kterém začneme objevovat, kdo je skutečně ten druhý a kdo jsem vůbec já.

A někdo třeba luxus společné večeře k seznámení vůbec nepotřebuje. Bůh našťastí není svázán žádnými předepsanými postupy. Aby se s námi potkal, nevyžaduje hezky prostřený stůl ani zapálenou svíčku. Třeba s apoštolem Pavlem – Saulem – se Ježíš vůbec nemazlil a šel rovnou k věci: "Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?" "Kdo jsi, Pane?" podiví se Pavel. I bez piva a nakládaného hermelínu se dá dostat k zásadním otázkám: "Kdo jsi, Pane?" A kdo jsem vůbec já před tímto Pánem?

Pavel byl odchovancem proslulé náboženské školy. Osvojil si takové vidění světa, kde mu vše dávalo perfektní smysl. Najednou ale musí vše zásadně přehodnotit. Nevedlo ho k tomu seznámení s novým učením ani vášnivá debata podepřená solidními argumenty. Změnilo ho až setkání s živou osobou. Jako absolvent studia teologie toho o Hospodinu jistě věděl spoustu, ale jeho znalosti ho od živého Boha paradoxně spíše vzdalovaly.

Ne studium, ne informace z doslechu, ale až setkání přivedlo Pavla k víře. Jedno setkání a najednou už nezbývá prostor na spekulace. A třebaže to, co zažije, je podle jeho přesvědčení bláznovství, musí už s tímto bláznovstvím ve svém životě počítat. Musí k němu zaujmout postoj. – Co to má znamenat? Nenamlouvám si to? Je to skutečné? Jsi to opravdu ty, Pane?

Jistě, Pavlovo setkání s Kristem byla neopakovatelná událost, přesto ale Pavlův příběh na obecné rovině ukazuje, že zázrak víry je ve své podstatě zázrakem setkání. Dojde k propojení, zažehnutí jiskry, nastartování vztahu důvěry. Ano, provází ho i intelektuální pochopení, ale o to tu tolik nejde. O tom, že Ježíš žije, Pavla, Tomáše, Máří Magdalenu, emauzské učedníky a mnohé další nepřesvědčí neprůstřelné argumenty ani svědectví druhých lidí, ale vlastní zkušenost setkání se Vzkříšeným.

Bůh se s námi setkává, to proto mu věříme. Proto to s tou vírou nevzdáváme, i když tápeme a mnoha věcem nerozumíme. Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův je Bohem setkávání. Hospodin se chce s lidmi potkávat, s konkrétními lidmi. Nejen s Abrahamem, Izákem a Jákobem. Chce být i Bohem Aničky, Honzy nebo Terezy, zkrátka nás všech. Proto čteme o Mojžíšovi, jak na poušti staví stánek setkávání – stan pro setkávání Hospodina a Božího lidu. Nakonec se pro nás tím stánkem setkávání stává Bůh sám v Ježíši Kristu. A chce, abychom se i my stávali takovými chodícími stánky setkávání, jako byl Ježíš. Abychom i my ve svém těle byli chrámem Ducha svatého, místem Božího navštívení i přebývání, abychom sami mohli zakoušet Boží blízkost a jednání, a aby se i druzí skrze naši přítomnost mohli setkat a setkávat s tím, který je pro nás vším.

Setkání s Bohem totiž nevede k uzavřenosti a blahosklonné oddělenosti. Když se s námi Pán Bůh setká, nedělá to proto, abychom získali pocit nadřazenosti nebo výjimečnosti. Když se Bůh člověka dotkne, nebo s ním jako s Pavlem pořádně zatřepe, není to přece proto, aby se schoulil do sebe. Nebo aby se stal členem tajného klubu vyvolených, kteří si libují ve svých mystických prožitcích.

Ze setkání s Hospodinem podle Písma přímo vyplývá úkol, který člověka vyvádí ze zajetí individualismu a vede k dalším setkáním, tentokrát ne tak okázalým. Nevím, jestli jste si toho v dnešním čtení všimli, ale Ježíš se v něm s Pavlem setkává hned dvakrát. Nejen na cestě do Damašku, ale docela nenápadně i v samotném Damašku skrze učedníka Ananiáše. Teprve v rozhovoru s Ananiášem se Pavlovo obrácení dovršuje. Na Boží oslovení naváže přijetí ve společenství bratří a sester. Setkání s Bohem tak nutně vede k setkávání s lidmi a tato setkání nás zase vedou blíže k Bohu. Tak to aspoň bylo s Pavlem. To z úst bratra Ananiáše zaslechl ono ne lidské, ale Boží povolání: "Budeš jeho svědkem před všemi lidmi a budeš mluvit o tom, co jsi viděl a slyšel."

Budeš jeho svědkem. Myslím, že toto povolání se nevztahuje jenom na Pavla, nějaké misionáře nebo faráře, ale na každého, kdo má tu krásnou odvahu vzít na sebe svůj kříž a vydat se za Ježíšem, nechat se jako Pavel pokřtít, pohřbít svůj starý život, stát se Kristovcem, křesťanem. I pro nás všechny platí Ježíšovo zaslíbení z

úvodu knihy Skutků: "Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky ... až na sám konec země."

Je to naše společná mise. Pavlova, moje i tvoje: být svědkem, být svědky. Ne nutně slovy, ale hlavně celým životem. Životem, který vede k setkání. Ale i slovy, kterými ta setkání dosvědčujeme, kterými dosvědčujeme ony Hospodinovy chvályhodné činy, mocné skutky a divy, jak jsme slyšeli na úvod v žalmu. Slovy o setkáních s Hospodinem. Slovy, kterými nás k víře přivedli ti, kdo byli před námi, slovy, kterými k víře přivádíme ty, kdo budou po nás. Nakonec to tedy bez toho mluvení a slyšení také nejde.

Už jen v krátkosti: Co to vůbec znamená být svědkem? Jako svědkové dosvědčujeme, že se něco stalo nebo že se něco děje. A cože se to stalo? Cože se to děje? No přece to, že jsem se setkal a že i ty se můžeš setkat. To je tou klíčovou radostnou zprávou každého křesťanského svědectví, základem naší naděje: Podívej, tamti se s ním setkali, já jsem se s ním taky setkal, a určitě i ty se s ním můžeš setkat. A skvělé na tom je, že to setkání nemusím zaranžovat já... stejně to nemám ve svých rukou. Na nás je především otevírat dveře a ukazovat směr. To je přece hlavní úkol církve: Otevírat druhým ty vzácné dveře Božího království, které se jim mohou zdát zamčené nebo které by jinak mohli snadno přehlédnout. Vést k setkání s Kristem. Někdy stačí jen nemlčet o tom, co jsme viděli a slyšeli. O ostatní se už Pán Bůh stará sám. Vždyť se s námi lidmi setkává rád.